

Naš kamnosek.

(Selko.)

Stari Mejač je preskrboval s kamnoseškimi deli celo okolico. Če je kje pokosila kruta smrt svojo žrtev in so hoteli postaviti sorodniki umrlemu skromen spomenik, zatekli so se k Mejaču. Ta jim je izklesal iz črnega ali belega kamna, kakor so hoteli, spomenik in vklesal notri z zlatimi črkami ime pokojnega. Doli pod imenom je udolbel tudi kake lepe stihe. Če je hotel imeti kdo nov kamenit prag, ali korito iz kamna, Mejač mu je preskrbel vse to v kratkem času za mal denar.

Najrajši pa je delal vedno nagrobne spomenike. Sam s seboj je bil zadovoljen, ko je stopal na pokopališče, da postavi novi spomenik na grob. Z veseljem je pogledal okrog po božji njivi, kjer je stal kak kamen. Skoro vsakega je bil on ugladil in postavil na grob. Vsakemu rajnemu je uklesal še malo voščilce v spomin. Temu je želel, naj bi mu svetila večna luč, onemu, naj sladko spava, tretjemu je zaklical: na svidenje, tam od onega znanca se je ločil s tolažilom: da zopet vid'no v raju večnem se. Ko je končal svoje opravilo, pohitel je nekoliko tja v kot pokopališča. Star grob je obiskaval tamkaj. Nanj je pokleknil, snel pokrivalo, sklenil roki in pregibal ustnice v molitvi. Nebeški vladar pa je zrl z veseljem na dobrega sina, ki se je tolikrat *spominjal svoje ljubljene matere z molitvijo*. Ko je odmolil, stopil je k kamnu in pogledal, stoji li še trdno, ga ni li omajal zadnji vihar, ni li razpokal v zadnjem mrazu. Vse to je pregledal s skrbnim in vajenim očesom. Nato se je prepričal, ali so črke še vse lepo zlate; če niso bile, zmajal je nekolikokrat z glavo in sklenil, da jih kmalu prenovi. No in ko je pregledaval črke, prišel je do napisa, ki je bil udolben na materinem spomeniku. Slovesno je prebral:

Ljuba mati, sladko spite,
Tam pri Bogu nas ne pozabite,
Nas v dolini solz ste zapustili,
Ko ste v boljši svet se preselili.

Te vrstice je prebral, znal jih je sicer iz glave, saj jih je že čital tolikrat, ali mnogo lepše so se mu zdele, če jih je bral. Nato je posegel z desnico proti očem, menda se je prikazala i sivemu starčku svetla solza v očeh ob spominu na ljubo mater, ter pogledal skrbno okrog, ga li ne opazuje kako radovedno oko. E, ta kamnita plošča, te črke na nji, in ono srce, ki je strohnelo v ti gomili, to je bilo najdražje, kar je imel stari Mejač na tem svetu.

Počasi se je napotil doli v vas v svojo delavnico. Med potjo je premišljal — premišljal o svoji mladosti, mislil na dragoceno materino srce, mislil na kamnito ploščo, na zlate črke. Prišedši v svojo delavnico se je vsedel in klesal, klesal enakomerno. Pri tem je bil zamišljen, da ni opazil vaških otročajev, ki so prihajali vedno bliže, da bi dobili kak lep oglajen kamenček, ki bi ga porabili pri svojih igrah. Mejač sicer ni pustil otrok blizu. Vedno je upil: „Otroci, strani, da vam ne prileti kak kamen v oko! Strani!“ V takih slučajih pa je bil slep in gluh. Prav za njim je stala otročad, toda on je ni zapazil. Zatopljen je bil v svoje misli.

Čisto mlad je bil še, ko so mu odnesli mamico na pokopališče in jo položili k večnemu počitku. Kako je jokal on, kako so jokali njegovi bratci. Da, celo oče so jokali, drugače ni videl solze v njih očesu, tedaj pa so jokali, da bi se morali kamnu smiliti.

V šolo je hodil tedaj v drug razred. Šola je bila blizu pokopališča. Ko se je končal pouk, pa je stekel nekoliko na materin grobi, odložil knjige, sklenil ročici in molil tako goreče, kakor more moliti le nedolžno ljubeče srce. — Kmalu nato je prišel kamnosek Jernej tam nekje od Ljubljane in se nastanil v teh prostorih, kjer gospodari zdaj on. Oče so naročili pri njem spomenik za materin grob.

Ko je prišel nekega dne iz šole, ga je zapazil že na gomili. Kako se mu je dopadel! Strmeč ga je občudoval. Boječe ga je potipal. Kako je bil gladek! In te zlate črke, kar vedno bi jih bil gledal. Zbral je vso svojo učenost in začel čitati. Najbolj so mu ugajale one vrstice, ki so bile napisane v obliki pesmice:

Ljuba mati, sladko spite!

Zopet in zopet je bral.

Ko je bil drugič v šoli, je komaj čakal, da bi mogel pohiteti zopet na grob k mami, da bi občudoval lepi spomenik. Ko je zvedel, da zna kamnosek Jernej tako lepo uglasiti kamen, da zna napisati tako lepe črke, ga je začel spoštovati še bolj kot gospoda učitelja. Imel ga je za silno učenega. Kje od daleč je stal in opazoval, kako je klesal Jernej kamen, kako je nastavljal dleto in tolkel z železnim betom. V srcu pa mu je vstajalo hrepenenje, da bi znal i on napisati tako lepe zlate črke, da bi mogel i on tako lepo ogladiti kamen.

Nekega dne je odšel Jernej doli v prodajalno, da si kupi tobaka. Tedaj se mali deček ni mogel vzdržati, češ: saj ga ne bo kmalu nazaj, je stekel k kamnu, ki ga je Jernej ravno prej klesal, vzal dleto in bet in začel obdelovati veliko skalo. Težak je bil bet, a deček majhen, nič kaj hitro ni šlo izpod rok. Toda odnehal ni. Pogumno je vihtel težko orodje, dokler ni zaslišal za seboj Jernejevih besed: „Kaj, dečko, malo pretežko je še to zate, ali ne?“

Zbežal bi bil rad, toda Jernej mu je zaprl pot. „No dečko, povej, čegav si.“

Temu je šlo že skoraj na jok, komaj je povedal, da je Mejačev doli iz vasi.

„Ali se ti dopade pri meni? Bi bil rad tudi ti kamnosek?“

Dečku so se zasvetile oči, z veseljem je prikimal. To so izvedeli tudi oče. Vedeli so, da je dobro, če se deček kaj nauči, kajti kar zna, mu ne vzame ne tat ne brat. Vprašali so ga torej, če ne bi hotel iti nekoliko k kamnoseku Jernejcu, da se priučí kamnoseštva. Kdo je bil bolj vesel kot on. Kmalu je bil že za vajenca pri kamnoseku.

Počasi so tekla leta, toda polagoma se je povspel do pomagacha, in ko je vzela huda zima starega Jernejca, bil je Mejač mojster. In kot tak je bil pogosto gori na pokopališču pri cerkvi sv. Mihaela. Temu in onemu faranu je postavil spomenik, dosti lepih je bil že izklesal. Najbolj pa mu je ugajal vedno oni kamen, ki je dičil materin grob. Tega je obiskaval pogosto.

Tu je klečal rad. In dobro mu je delo, ko je molil na materini gomili, tako mu je bilo lahko pri srcu! In če so se črke polagoma izbrisale, prenovil jih je zopet. Ko so se bliščale v jutranjem solncu, opazoval jih je z istim veseljem, s katerim jih je gledal kot deček.

Tako-le je premišljeval Mejač in klesal enakomerno dalje. Tupatam si je obrisal pot, ki mu je silil na utrujeno čelo, in pogledal na stolpno uro, bo li kmalu zvonilo poldne, da bode pristavil k angelskemu češčenju še en očenaš za večni pokoj rajne matere...

Doma biti — najboljše.

Jelen jazbeca obišče,
Ker je tičal le doma,
Pa nevoljen ga pokara,
Da ogiblje se sveta.

„Misliš, da sem res neumen“,
Jazbec mu odgovori,
„Da v nevarnost bodem hodil,
Med prekanjene ljudi.“

„Raje bivam tukaj v luknji,
Kjer me nihče ne dobó;
Če pa zapustim jazbino,
Vem, da izgubim glavó.“

Boleslav.

Ujeta ptica.

Ujeli so me ptičico,
Zaprli so me v kletko to;
Pojemam reva zapuščena,
Oj zapuščena, osamljena . . .
Odkar so tu zaprli me,
Utihnili spev mi v grli je;
Hoteli so, da pela bi,
Jim pesmi gostolela bi:
Kako pa reva pela bom,
Če kletka tesna moj je dom?
Prostost mi dajte, vi ljudje,
Odprite vratca kletke te —
Da prosta zopet v gaj zletim,
Da ptica prosta gostolim . . .

A. P.

